

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni.

Secțiunea 2

Motivul emiterii proiectului de act normativ

Unul dintre obiectivele prioritare și constante ale politicii externe a statului român îl constituie sprijinirea păstrării, afirmării și dezvoltării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor din afara frontierelor țării.

Sprijinirea dezvoltării legăturilor cu românii din afara frontierelor țării pentru păstrarea și afirmarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase reprezintă o obligație constituțională a statului român și că acest act normativ concretizează obligația cuprinsă în legea fundamentală a statului.

1. Descrierea situației actuale

Legea nr.299/2007 nu face nicio referire la noul tip de comunitate românească, nu menționează în niciun fel care sunt obligațiile autorităților române față de cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate, care prestează în afara teritoriului României activități lucrative, precum și drepturile de care pot beneficia aceștia în aceleași condiții ca toți cetățenii români.

Aceste prevederi sunt necesar a fi precizate în acest text de act normativ dată fiind ponderea comunităților românești din emigrație, aportul lor inclusiv sub aspect financiar, precum și necesității de a instituționaliza relația cu acestea.

În același timp, este absolut necesar să fie creat cadrul legal care să permită politici efective de asistență a cetățenilor români emigrați, pentru mai buna integrare a emigranților români în societatea din țara de rezidență sau domiciliu și pentru schimbarea imaginii acestora în rândurile opiniei publice.

Legea nr.299/2007 nu prevede construcția unei arhitecturi instituționale funcționale, ci are numeroase prevederi despre a căror modalitate de aplicare nu se face referire.

Legea nr.299/2007 nu conține precizări sau o structură clară a aspectelor de natură instituțională în ceea ce privește organizarea și atribuțiile Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni (D.R.R.P.) ca instituție responsabilă cu aplicarea prevederilor legii. Acest demers este esențial, mai ales că există și alte instituții cu atribuții în domeniu. Practica activității a dovedit că se impune cu necesitate o reglementare clară, adecvată, care să corespundă noului profil și problematicei gestionate de către D.R.R.P..

Transferul instituțional al Departamentului va genera blocaje de durată (6-9 luni) în activitatea sa de acordare a sprijinului și asistenței financiare comunităților românești, așa cum experiența de până acum a repetatelor procese de transfer a D.R.R.P. o dovedește cu prisosință, iar percepția românilor din afara granițelor va fi cea a lipsei de sprijin din partea statului român.

Referitor la modul în care potențialul beneficiar devine titular al drepturilor stipulate prin lege este necesară evitarea prevederii privind emiterea oricărui document care să ateste că deținătorul este beneficiarul drepturilor prevăzute de lege și în acest sens trebuie să optăm

pentru varianta unei declarații pe proprie răspundere certificată – act notarial – la sediul misiunii diplomatice sau oficiului consular al României în statul de cetățenie/ reședință, sau de Ministerul Afacerilor Externe prin D.R.R.P.. Legea nr.299/2007 prevede că adeverința eliberată de D.R.R.P. atestă că titularul beneficiază de drepturile prevăzute de lege. În plus, legea stipulează că D.R.R.P. emite și transmite adeverința solicitantului.

În ceea ce privește condițiile pe care solicitantul trebuie să le îndeplinească pentru a deveni titular al drepturilor stipulate prin lege, se prevede o condiție suplimentară, și anume aceea de a deține calitatea de membru al unei organizații reprezentative a românilor de pretutindeni, dacă există. Această prevedere creează obligația de a dovedi apartenența la o organizație sau asociație a românilor din afara granițelor, în condițiile în care reprezentativitatea acestora pentru interesele comunității românești este adeseori discutabilă și a faptului că membrii comunității românești nu se implică decât într-un procent foarte redus în relația cu mediul asociativ românesc, astfel că această prevedere este discriminatorie în raport cu scopul legii.

2. Schimbări preconizate

Acest proiect de act normativ se referă la drepturile persoanelor aparținând tuturor comunităților românești din afara frontierelor României, fie că este vorba despre comunități istorice sau de dată recentă, ca beneficiari ai prevederilor legii. O atenție aparte urmează a fi acordată, în procesul aplicării legii, comunităților românești care au nevoie de sprijin consistent pentru păstrarea identității lor.

Este avut în vedere și palierul complementar al întăririi relației cu românii din afara frontierelor țării, și anume rolul deosebit de important pe care noua emigrație românească îl are pentru sprijinirea realizării obiectivelor strategice ale României, precum și rolul fundamental pe care românii din afara frontierelor țării îl au pentru construirea unor punți solide de comunicare între statul unde se află aceștia și statul român.

Prezentul act normativ stabilește măsuri-cadru privind românii din afara frontierelor țării, urmând ca acțiunea statului român să fie precis direcționată, prin trasarea exactă a obiectivelor de urmărit în relația cu aceștia, precum și prin indicarea modalităților de realizare a obiectivelor propuse.

Este necesară eficientizarea acțiunilor de promovare a obiectivelor statului român în domeniu, printr-o organizare flexibilă a cadrului instituțional și normativ intern în privința implicării statului român în dezvoltarea relațiilor cu etnicii români și comunitățile lor din afara frontierelor țării.

Totodată, trebuie precizat că, spre deosebire de Legea nr. 299/2007, prezentul proiect de act normativ abordează problema sprijinului acordat românilor din afara frontierelor țării în mod cuprinzător, atât sub aspect substanțial – acordând maximul de facilități permise de standardele internaționale în vigoare, cât și instituțional, raportându-se la cele mai recente documente internaționale și evoluții în domeniu.

Prezentul proiect de act normativ concretizează acest tratament, înșiruind în art. 4 drepturile de care se pot bucura, pe teritoriul României, cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate, care prestează în afara teritoriului României activități lucrative precum și rolul și îndatoririle autorităților române cu competențe în domeniu.

Modul de organizare instituțională este esențial pentru coerența funcționării Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni. Istoria de până acum a acestei instituții a arătat că deseori reorganizări ale activității sale și transferul între ministere, au produs repercursiuni grave asupra nivelului sprijinului și asistenței pe care statul român o acordă comunităților românești.

Incertitudinea și provizoriul generat de transferul interinstituțional vor afecta calitatea de finanțator a D.R.R.P., de susținere a unor programe și proiecte de impact, a colaborărilor sale cu instituții de prestigiu în derularea de proiecte culturale, de cercetare și implicit interesul național al României de susținător al organizațiilor și asociațiilor românești care promovează identitatea culturală a românilor și fac eforturi pentru apărarea drepturilor minorității românești, conform drepturilor conferite de legea statelor ai căror cetățeni sunt. Statutul diplomatic al angajaților D.R.R.P., calitatea sa de structură în cadrul Ministerului Afacerilor Externe ofereau garanția unei activități lipsite de ingerințe politice în beneficiul exclusiv al promovării intereselor naționale.

Menționăm importanța deosebită a includerii problematicii românilor de pretutindeni în domeniul politicii externe a României și a folosirii instrumentelor oferite de apartenența la sistemul diplomatic pentru fluxul informațiilor, rapiditatea circulației informației, coerența și calitatea argumentelor, a transferului de fonduri, a suportului logistic în acțiunile D.R.R.P. și având în vedere inclusiv calitatea de cetățeni străini a etnicilor români, ceea ce face ca decizia de includere în Ministerul Afacerilor Externe să fie o decizie strategică.

Colaborarea interinstituțională între Ministerul Afacerilor Externe și D.R.R.P., în eventualitatea transferului, nu se va face în logica apartenenței la aceeași instituție și poate genera lipsă de comunicare și imposibilitatea de a reacționa rapid pe chestiuni urgente și grave.

Legea nr.299/2007 conține prevederi prin care sunt ignorate normele și standardele de drept internațional în domeniu, fiind neconforme prevederilor documentelor invocate în preambul sau poziției exprimate de România în cadrul unor înțelegeri la nivel bilateral.

Normele europene prevăd că includerea în sfera beneficiarilor unui asemenea act normativ se face prin autoasumarea identității culturale, fără a se limita la criteriul etnic, capitol la care legea adoptată de Parlament este inconsecventă, prevederile sale nefiind corelate.

Modul în care potențialul beneficiar devine titular al drepturilor stipulate prin lege nu este în deplin acord cu prevederile europene, care cer evitarea emiterii oricărui document care să ateste că deținătorul este beneficiarul acestor drepturi și recomandă varianta unei declarații pe proprie răspundere certificată.

O condiție suplimentară, și anume aceea de a deține calitatea de membru al unei organizații reprezentative a românilor de pretutindeni, dacă există, pentru a beneficia de drepturile conferite prin lege, este o prevedere care introduce o discriminare nedorită, în defavoarea scopului legii și a beneficiarilor săi

Asumarea identității culturale românești și certificarea acesteia printr-o declarație pe proprie răspundere, soluție prevăzută de prezentul proiect este mai puțin costisitoare și fără implicații majore în activitatea D.R.R.P..

Adoptarea Legii nr.299/2007 s-a făcut fără a se ține seamă de progresul evident înregistrat în activitatea D.R.R.P. începând din 2005, de viziunea modernă, europeană, transparentă în care a fost reconfigurat rolul și percepția asupra acestei instituții în relația cu comunitățile românești, statut ce diferă substanțial de rolul anterior al D.R.R.P.

Prezentul proiect de act normativ prevede menținerea în actuala formă a Centrului „Eudoxiu Hurmuzachi”, dar reorganizarea acestuia sub forma unui nou institut, va contribui la redefinirea și completarea atribuțiilor sale.

3. Alte informații

Având în vedere faptul că Legea nr.299/2007 în forma actuală generează disfuncționalități grave în activitatea de sprijinire a românilor din afara granițelor, precum și faptul că adoptarea acestei legi are consecințe negative directe asupra etnicilor și cetățenilor români care așteaptă sprijinul statului român în efortul lor de păstrare a identității românești este

necesar să se modifice acele prevederi care afectează activitatea în domeniu, mai ales că vizează interesul public și interesele naționale ale României, astfel încât constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată ceea ce face necesară adoptarea prezentei ordonanțe de urgență.

Secțiunea 3

Impactul socioeconomic al proiectului de lege

5. Alte informații

Adoptarea acestui act normativ contribuie la sprijinirea de o manieră eficientă și activă a românilor din afara granițelor, la crearea unui cadru legal adecvat, care va permite Ministerului Afacerilor Externe, prin Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni să ofere comunităților românești suportul politico-diplomatic și financiar, în condiții optime.

Secțiunea 4

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Proiectul de lege nu se referă la acest subiect.

Secțiunea 5

Efectele proiectului de lege asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Ca urmare a promovării proiectului de lege se modifică Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni.

Secțiunea 6

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Nu este cazul

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ**
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării**
- c) Consiliul Economic și Social**
- d) Consiliul Concurenței**
- e) Curtea de Conturi**

Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de ordonanță de urgență, prin avizul nr.158/13.02.2008.

Secțiunea 7

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de lege

Nu este cazul

Secțiunea 8

Măsuri de implementare

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU